



## Libellenwerkgroep Drenthe

### Contactadres:

Gerard Abbingh  
Lange hout 6  
9408 DB Assen  
0592-347108  
g.abbingh@home.nl

### Excursies:

Willem Klok  
w.klok@  
natuurmonumenten.nl

### Webmaster

<http://drenthe.libellen.nl>  
André Hospers  
ahospers@gmail.com

### Waarnemingen-coördinator / e-mail nieuwsbrief:

René Manger  
rmanger@planet.nl

### Voor meer informatie:

Bezoek de website van de  
LWD  
<http://drenthe.libellen.nl>

## Zuidelijke heidelibel nadert Drenthe heel dicht

De Zuidelijke heidelibel *Sympetrum meridionale* is één van de zuidelijke libellensoorten die de laatste jaren steeds meer richting het noorden trekken. Afgelopen weken is een tweetal Zuidelijke heidelibellen in de buurt van Drenthe waargenomen. Eén in Overijssel en een mannetje in de omgeving van Kuinre (Flv). Deze plaats ligt op de hoogte van Havelte, Pesse enz....

Het is goed mogelijk om de soort in Drenthe aan te treffen. Komende weekend wordt het mooi weer en wellicht dat de volgende tips het ontdekken van de soort enigszins makkelijker maakt. Er is helaas echter één groot nadeel. De soort lijkt namelijk erg op de Bruinrode - en Steenrode heidelibel.

Toch zijn er gelukkig enkele determinatiekenmerken die opvallen. Ik begin met

de minst duidelijke namelijk dat de soort een slanke indruk maakt.

Vaak heeft de soort (rode) mijten aan de basis van de vleugels (zie foto rechtsonder), iets wat de andere heidelibellensoorten in Nederland niet of nauwelijks hebben. Verder is het borststuk aan de zijkant licht en met zeer weinig tekening. De mannetjes zijn rood en missen i.t.t. de andere heidelibelloorten de streepjes op de laatste achterlijfsegmenten (zie foto). Tot slot zijn de poten gestreept en maken een lichtere indruk.

Het beste is om van de libellen foto's te maken om zo later tot een juiste determinatie te komen. Een waarneming van de soort betekent overigens een nieuwe libellensoort voor Drenthe. We zijn benieuwd ....!

*René Manger*



## Programma De Koppel

Op 16 september wordt er een cursus gegeven voor flora en fauna inventarisatie door Kars Veling van De Vlinderstichting in de Koppel in Hardenberg. Zij die zich willen opgeven kunnen contact met mij opnemen. Niet op dinsdag en donderdag 's avonds geen probleem (ben wel veel de hort op, kennen we wel toch?).

Dan is er op de zondag 17 sept. veldwerkdag van de VOFF (Vereniging voor Flora en Faunaonderzoek) opgeven bij Kris Joosten; voff@voff.nl.

Verder zijn er nog een aantal lezingen op de vrijdagen met diverse thema's;

**15 sept. Annemarie van Diepenbeek over diersporen**

**22 sept. Ruud Krol, Orchideeën**

**29 sept. Roeleke Steentjes, Zoogdieren**

**6 okt. Albert Gelissen, Insecten**

**13 okt. Bernard de Vries, Paddenstoelen**

**20 okt. Achilles Cools, Kauwtjes en andere kraaiachtigen (ooit in de Stoel van Rick Felderhof geweest) en**

**Frans Kuenen met Reptielen en Amfibieën.**

De avond begint om 19.30 uur in het NAC De Koppel in Hardenberg. Vooraf opgeven in De Koppel tel; 0523-273388.

Tot slot zoek ik voor de zaterdag en zondag die daarop aansluiten t/m 28 oktober excursieleaders met diverse thema's die mensen het veld in willen nemen of iets wil vertellen hoe zij/hij te werk gaan in het veld. Zij kunnen contact opnemen met;

*Hillie Waning Vos*

*St. Natuurbehoud Noordoost Overijssel*

*tel. 0523-682105,*

*e-mail; hilliewaning@wanadoo.nl.*

*www.sno.nl,*

*www.dekoppel.com*

## Noordse glazenmaker Bargerveen (2)

In de vorige LWD Nieuwsbrief werd de vondst van de eerste Noordse glazenmaker in het Bargerveen gemeld. Op dit bericht volgde enkele reacties.

Reactie Marcel Wasscher: "Reeds het jaar na mijn inventarisatie in 1993 werd er door medewerkers van Stichting Bargerveen een mannetje gemeld uit de tuin van het SBB in Zwartemeer. Deze waarneming is mogelijk nooit in waarnemingsbestanden opgenomen. Overigens meldt het rapport van van Os, 1981 (?) ook de soort maar deze waarneming was toen niet ondersteund door tekeningen, foto's ofzo. en daarom toen niet zeker geacht".

In 2001 is door een medewerker van EIS Nederland een exemplaar waargenomen. Vorig jaar in 2005 zijn er foto's gemaakt door Mark van Veen van een Noordse Glazenmaker (m) in het gebied (med. Eelke Schoppers).

Deze nadere informatie geeft aan dat de soort al langer in het gebied aanwezig is maar vermoedelijk in zeer lage dichtheden. In ieder geval is de waarneming van Jan en Tinus op 2 september het eerste bewijs van voortplanting van de soort in het Bargerveen.

© Eelke Schoppers



© Hero Moorlag

**Vrouwje Noordse glazenmaker op het Balloërveen in 2005 en een veenput in de omgeving van de waarneming op 2 september in het Bargerveen.**

